

van den vader. — En dan: machtig-episch gebouwd de bloedschandige daad: de vadermoord! Zeker stof te over voor 'n werk, dat geweldig zou ontroeren en bang, helsch had geleefd in z'n felle waarheid. —

Maar die stof is dezen schrijver de baas gebleven. Z'n willen reikte verder dan z'n kunnen in 't groote, geweldige, noodig voor 't beelden van zoo'n ontzettend gebeuren. In z'n werk donderen niet de beukende mokerslagen van 'n bloed-brandend passie-leven in groote, breede visie van de Vlaamsche landen al begrijpen we, dat de schrijver zelf sterker voelt, dan hij vooralsnog kan beelden. Zoo dit:

Het is Zondag en Mei! Heerlijk is de zon gestegen boven de snelverzwindende nevels; zeer hoog spant de hemel een blauw zijden kermistent uit over de smaragd-groene velden, er liggende als onmeetbare lusttuinen, de dampkring siddert nog van de nachtkoelte, doch malsch warme luchtstroomen schuiven er door, heel breed en kondigen een stralend warmen dag aan. Overal werkt het sap, in blad, stengel en stam. . . .

Voor al dat laatste lijkt meer op natuur-fysiologie en anatomie, dan beelding.

Soms na 'n goed brokje 'n malle instorting. Opnieuw kwam de lente: de aarde sprong open en het malsch sappig groen drong wellustig naar buiten, opwellende overal in machtige golven. *Wat voedselrijkdom voor Blare! En nu, nu juist, kreeg het dier de plaag, creveerde!* Of beter, wat doet die beschrijving dwars tusschen 'n stukje Speeltie-psychologie? (I. p. 42.)

En dit nog: Speeltie staat weer voor een stuk spiegelglas, windt een zwarten das om den hals, en de hemdsboorden steken er boven uit. *Hij trekt daarna zijn schoenen aan, neemt zijn kleeren en gaat naar de slaapkamer, hij verschijnt weldra terug in z'n bruinlaken pak en zet de ottervellen muts op; hij beziet zich nog eens in het spiegelglas; hij perst den breeden, rood-gelipten mond toe, kijkt zich aan met de donker, diep liggende oogen en wrijft onderzoekend met de hand over de fletse, bleeke wangen; hij wil niet oud worden. Hij opent den mond; ontbloot de witte tanden; niet één ontbreekt er. Hij is gereed.*

Dat is toch wel zoo morsdood als telegramwoorden-gerijg. —

»Hard Labour« is geen sterk werk, dat lang in je nahuivert, bang en donker. Dat Speeltie ellendig in z'n hut ligt en Mie, z'n vrouw bang vlucht, als ze hem dood weet, bedekt met vlekken bloed, dat 'n den opengezakten mond uitgulpte, hem toeroepend, dat 't zijn eigen schuld is, dit alles, het slaat niet met rouw, wijl den diepen levensachtergrond ontbreekt. Wij voelen niet den angst van die vrouw, als ze weggijlt in *den eindeloozen, nacht-zwarten kouer slapend in vreeselijke stilte.*

Graag erkennend, dat er talent zit in enkele brokken van dit boek, dunkt 't ons als geheel mislukt, wijl er niet een groot dramatisch gebeuren doorleeft. Toch is er in dezen schrijver zooveel zuivere waarneming en gevoel en spreekt er b. v. uit de herberg-scène, waar Speeltie aangevallen wordt en hij vecht tegen eenige dronken woestelingen, genoeg kracht, om te vertrouwen, dat volgend werk gelukkiger slaagt.

LECTOR.

* * *

Wonderlijke avonturen van twee Deensche jongens, door Walter Christmas, vertaald door Mevr. Logeman-Van der Willigen. — Uitgave van de Hollandia-drukkerij te Baarn.

Een paar jongens, die een reisje meemaken op een koopvaarder van Denemarken naar Spanje. Natuurlijk lijden ze schipbreuk; dat mist in de jongensboeken nooit. Ze worden opgepikt door een Spaansche boot, die wapens brengt aan opstandelingen in Zuid-Amerika. Dat geeft dus weer allerlei avonturen, waaruit de twee snaken, 't spreekt vanzelf, heelluids ontsnappen. Met een zak vol geld komen ze bij hun ouders, die hen al dood waanden, terug.

Er zou tegen dit boek weinig in te brengen zijn, als de taal bijwijlen niet zoo ruw was. Zeker, matrozen spreken niet als nutsredenaars; maar in boeken voor kinderen is dat soort realisme toch bedenkelijk. En ja, zoo'n paar jongens die over de wereld zwerven, zien en hooren heel wat dat niet oirbaar is; maar we houden veel daarvan toch liefst voor onze kinderen nog verborgen.

Intusschen, zóó erg is dit nu weer niet, dat we daarom het boek gladweg moeten afkeuren. Er komt ook veel goeds en moois in voor en 't verhaal is dikwijls heel amusant. 't Is zeker, dat een jongen van een jaar of twaalf en wat ouder er veel plezier in zal hebben.

J. STAMPERIUS.

* * *

De Boschjes-club door Nannie van Wehl. — Te Amsterdam bij L. J. Veen.

Waarom worden er zooveel buitenlandsche prullen vertaald, terwijl er in ons eigen land toch meer dan één auteur is die den kindertoon weet te vatten? Nu weder Nannie van Wehl, een schrijfster van wie ik me niet herinner reeds iets gelezen te hebben. Ze moet nog jong zijn, dat is aan stijl en inkleeding van 't verhaal wel te merken; maar nog meer hieraan, dat ze over 't spelen en genieten der jeugdige leden van de »Boschjes-club« weet te vertellen op een manier alsof ze »er zelf bij geweest« is. Wie zich zóó

in 't kind-zijn te verplaatsen weet, kan de kinderjaren nog niet ver achter zich hebben.

't Geheele boek draagt een cachet van doorleefd-zijn. Eerst dat spelen van 't jonge volkje in de Scheveningsche Boschjes, dan die angst en droefheid bij 't ongeluk dat een hunner treft en daarna dat innige samenleven der twee oudsten, Jo die voor z'n leven ongelukkig is en langzaam wegwijnt, en Wanda die menig uur van haar zonnig jonge-meisjesbestaan aan hem wijdt. Tot de lang gevreesde slag valt en Jo sterft. Kort daarna gaat Wanda, aller lieveling, heen . . . en daarmee is de »Boschjes-club« ontbonden.

Sommigen zullen oordeelen, dat er voor een kinderboek wat veel droefheid in het werk van Mej. Van Wehl komt; en zeker zullen er bij 't lezen heel wat tranen vloeien. Doch daartegenover staat, dat die droefheid zoo echt, zoo natuurlijk is; en vooral, dat er zulk een heerlijke geest van medelijden uit alles spreekt. Voor jonge kinderen is het boek niet geschreven; voor meisjes van den leeftijd als Wanda, zestien, zeventien jaar, acht ik het uitnemend geschikt.

't Is een mooi, echt Hollandsch jonge-meisjesboek. En ik vraag nog eens, waarom er nog altijd zooveel uitheemsche prullen vertaald en . . . gekocht worden, terwijl Nederlandsche auteurs als Nannie van Wehl ons zooveel goeds voor de kinderen geven. J. STAMPERIUS.

* * *

Mijn jongensjaren, door Koen van Dam. Geïll. door Joh. Braakensiek.
— Te Alkmaar bij P. Kluitman.

Het is, volgens den uitgever, »een bekend schrijver«, die als Koen van Dam ons hier zijn jeugd verhaalt. »Alles wat er in voorkomt is werkelijk gebeurd en geen voortbrengsel der fantasie, hetgeen ongetwijfeld voor de lezers een groote bekoring zal zijn,« zegt de heer Kluitman. 't Kan zijn, dat hij gelijk heeft; maar nu we 't boek geheel doorgelezen hebben, vreezen we toch dat het voor de meeste jonge lezers niet voldoen zal aan de groote voorwaarde, die zij allen 't eerst aan hun lectuur stellen: dat ze hen *boeien* moet. Onze jongelui zijn wat, laten we zeggen, zijn *erg* verwend op dit punt. En nu gaat de historie van Koen zoo heel kalmpjes voort; we lezen van zijn prille jeugd op een visschersdorp, van een uitstapje naar den Haag en 't verhuizen naar een groote stad; verder hoe de jongen achtereenvolgens op een ijzergieterij, bij een bakker en een sigarenmaker in de leer komt, dan in een kruidenierswinkel en ten slotte bij de belastingen geraakt en »kantoorheer« wordt, enz. enz. — en dat alles is op een vlotte, ietwat humoristische manier verteld . . . maar recht spannend wordt de historie toch nergens.

Een paar episodes, als de dronken schoolmeester in 't begin en het wijn drinken op 't ontvangerskantoor op bladz. 172, hadden gevoeglijk achterwege kunnen blijven.

De illustraties zijn van Braakensiek; dat zegt als aanbeveling genoeg. J. STAMPERIUS.

* * *

Kitty. Een verhaal voor jonge meisjes, door Else Hofmann. Uit het Hoogduitsch door Wilh. van Westreene.
— Te Gouda bij Van Goor Zonen.

Een bakvischromannetje, op en top Duitsch, een beetje zoet, een beetje ouderwetsch, maar toch lief en goed.

Van de moderne ideeën moet de schrijfster niets hebben. Kitty, de heldin van 't verhaal, wil gaan studeeren, »in de rechten«. Ze begint er ook mee, maar houdt het niet langer dan enkele maanden vol. En wat er dan een vreugde is, bij iedereen, als Kitty verklaart liever dan advocaat »een goede huishoudster« te worden. Ongeveer te gelijk met die verandering van inzichten, verandert ook haar gemoed en wordt ze van een slordig, zelfzuchtig, ondeugend ding, een liefderijke zorg voor haar omgeving.

Zelfs in de illustraties, die zeer goed zijn, is die omkeering ten goede te bespeuren. Op den omslag loopt Kitty met een pak boeken en een ontevreden gezicht; maar op het laatste prentje staat ze, met een grooten boezelaar vóór, het linnen op de bleek te begieten en ziet er gelukkig en tevreden uit.

Men kan ten opzichte van 't studeeren van meisjes met de schrijfster van meening verschillen en toch het net gebonden boekdeeltje een tamelijk geschikt cadeautje vinden voor meisjes van 14 tot 16 jaar.

J. STAMPERIUS.

* * *

Voor mijn vriendjes en vriendinnetjes, door Mevr. Van Osselen-Van Delden.
— Te Amsterdam bij Allert de Lange.

Jammer dat sommige platen wat al te sterk hun Duitsche afkomst verraden. Wat zou 't anders een mooi lees- en prentenboek zijn! Welk een fijne en sierlijk gekleurde en ongekleurde platen. Ook voor een volwassene is 't een plezier, dit groot kwarto prentenboek door te bladeren.

En wat er in te lezen staat, gaat ook wel. Aardige verhaaltjes (een enkel, als van »De Sultan en 't Haantje« is minder goed geslaagd; en »De wijze vorst« is veel te wijs), maar ook lieve versjes staan er een aantal in.

't Is een boek voor jonge kinderen om cadeau te krijgen en er over een jaar nog met plezier in te kijken en te lezen. J. STAMPERIUS.